

GEDENKBOEK BEN VAN VOORN (1927-2004). NOTITIES OVER EEN DUIVELSKUNSTENAAR.

• Ad Breedveld

Zondag 28 oktober trokken er meer dan 200 Ben-van-Voorn-fans naar Galerie Pictura voor de presentatie van zijn Gedenkboek. Uitgegeven door Philippe Boucher en een Vriendenwerkgroep. In opdracht van de erfgenamen Henny, Saskia en Sabine van Voorn. Volgens de Voorzitter van het 180-jarige Kunstlievende Genootschap Pictura was het lang geleden dat er zoveel publiciteit en bezoekers waren in de mooiste expositiezaal van Groningen. Ook de Van Voorn-leerling Sam Drukker, de eerste spreker, had er niet op gerekend dat het zo'n overweldigende "Akademie-Minerva-Reünie-Jaargangen-1976/1983" zou worden. Drukker had er geen idee van gehad wat ze in 1978 op Minerva van hem zouden gaan maken. En welke docenten hij zou krijgen. Een wat gebogen verlegen man in ribbroek en jasje kwam binnen met een kartonnen doosje waarin een dode mus zat. Hij wees op het donzen befje van het vogeltje en vroeg zich af hoe je dat kon laten zien, uitbeelden en voelen zonder het aan te raken. Slechts een paar studenten bleven de lessen van Van Voorn volgen, want het was in de tijd dat de studenten zelf hun eigen docenten-pakket moesten samenstellen. Van Voorn was de bron van het figuratieve, mimetische schilderen waar Sam Drukker nog elke dag mee bezig is: tonen, warm/koud, kleurnuances, ritme, hard/zacht, nauwgezet treffen van details, en dan, tenslotte, ontdekken dat het toch weer onverwachts een levend geheel wordt. Het laten schiften van de kleuren. Verlopen laten ontstaan. Vuile kleuren naar achteren, heldere naar voren. Met "niks" veel ruimte creëren. Op zen gebaseerde interesse voor het Japanse landschapsschilderen: 5 dagen achtereen de berg op om alleen maar naar het landschap te kijken. En dan misschien de 5^e dag misschien in 5 minuten het landschap subliem op het papier zetten. Eerst begrijpen hoe het in elkaar zit en dan pas aan het werk gaan. Botweg een echte vis aan de muur spijkeren is geen figuratieve maar conceptuele kunst, want het gaat aan die visuele ontdekkingstocht voorbij. Gefascineerd raken door het kijken-naar als het overmeesteren van de werkelijkheid, zoals Van Voorn dat kon laten zien. Ben was daarin een Meester, een Maestro, een Tovenaar. Ook in de achtergronden voor animatiefilms van Bommel en Asterix waar hij voor werd ingehuurd, maar dat ging hem tegenstaan omdat het niet zijn eigen ding was. Onderschatte hij de waarde van de veelzijdigheid van zijn technieken? Lithografie. Pentekenen. Striptekenen in Toonder-stijl. Aquarelleren. Olieverven. Cartoons. Getekende dagboeknotities. Glazuurschilderen, keramiek en mozaïek samen met huisgenoot Jan Schroot. De organische werkgemeenschap Brink 7 in Yde van een duivelskunstenaar. De aquarelreis door Afrikaanse woestijnen in een wrakke besteelend halverwege gestrand. Te lang gevangen gebleven in de Bommel-romantiek en de Pieck-effekten van zijn beginjaren? En in de verwarringen van "figuratie vs abstractie" of "realisme vs idealisme" of "traditioneel vs conceptueel"? Zoals dat nog steeds een heersend dialect is in Noord-Nederland, Drents Museum en de zgn. Nieuwe Akademie?

Duivelsei broedend, bord Ø 50 cm, 1996